

Voortijdig schoolverlaters en Citotoets-gegevens

Toelichting bij Maatwerktabellen 2008/2009

De maatwerktabel bevat gegevens over voortijdig schoolverlaters vanuit het voortgezet onderwijs (vo) naar:

- Citotoets-gegevens 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 toetsonderdeel Taal
- Citotoets-gegevens 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 toetsonderdeel Rekenen
- Citotoets-gegevens 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 toetsonderdeel

Studievaardigheden

- Citotoets-gegevens 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 toetsonderdeel Totaal

Het betreft:

- definitieve cijfers: voor de voortijdig schoolverlaters 2008 (overgang van schooljaar 2008/'09 naar 2009/'10)

Verklaring der tekens

De absolute aantallen in de tabellen zijn afgerond op 10-tallen.

Centraal Bureau voor de Statistiek

De percentages zijn afgerond op gehele getallen.

x = geheim Absolute aantallen kleiner dan 5 en percentages gebaseerd op absolute aantallen kleiner dan 5 worden niet weergegeven.
– = nihil Het cijfer is echt nul.

vetgedrukt In de tabellen met resultaten op de Citotoets zijn dit de combinaties van leerjaar en afnamejaar, die op logische gronden het meest voor de hand liggen (leerjaar 1-2 en afnamejaar 2007 en 2008; leerjaar 3-4 en afnamejaar 2005 en 2006; havo/vwo jaar 3 t/m 5/6 en afnamejaar 2003, 2004, 2005 en 2006; mbo en afname jaar 2003 en 2004).

licht grijs In de tabellen met resultaten op de Citotoets zijn dit de combinaties van leerjaar en Citotoets-afnamejaren, die niet logisch zijn; in de meeste gevallen zijn deze resultaten slechts op kleine aantallen gebaseerd.

Vergelijking Citotoets-scores

De moeilijkheidsgraad van de toetsonderdelen van de Citotoets kan per jaar verschillen. Daarom zijn de percentages goede antwoorden niet automatisch goed vergelijkbaar tussen de verschillende afnamejaren van de toets. Vergelijkingen tussen voortijdige schoolverlaters en niet-voortijdig schoolverlaters kunnen alleen binnen de afnamejaren van de Citotoets gemaakt worden. In de tabellen zijn zowel de aantallen leerlingen waarop de percentages zijn berekend opgenomen, als de percentages. In de tabellen wordt aangegeven welke percentagescores op logische gronden het meeste voor de hand liggen. Deze percentages zijn dan ook gebaseerd op de grootste leerlingenaantallen.

Definities

Voortijdig schoolverlater (vsv'er)

Voortijdig schoolverlaters zijn gedefinieerd als leerlingen die het (bekostigd) onderwijs verlaten zonder dat zij een startkwalificatie hebben behaald. Een leerling heeft een startkwalificatie met tenminste een afgeronde havo- of vwo-opleiding, of een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2).

Een in Nederland gangbare leeftijdsgrens bij de definitie van voortijdig schoolverlaters is 23 jaar. In deze maatwerktabellen worden dan ook alleen de leerlingen weergegeven die eind september 2009 (het moment waarop wordt vastgesteld of de leerling een voortijdig schoolverlater is) jonger zijn dan 23 jaar.

Voortgezet onderwijs

Onder het voortgezet onderwijs vallen vwo, havo en het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo; inclusief leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)). Het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), het voortgezet onderwijs aan speciale scholen en het praktijkonderwijs worden buiten beschouwing gelaten.

Het voortgezet onderwijs is onderverdeeld naar leerjaren en onderwijssoort. Leerjaar 1 en 2 zijn gemeenschappelijke leerjaren en worden in de tabellen geclusterd in één categorie. Leerjaar 3 en 4 van het vmbo vormen een categorie, net als de gezamenlijke leerjaren 3, 4, 5 en 6 voor havo en vwo samen één categorie vormen. Het mbo kent geen leerjaren, het vormt een aparte categorie.

Herkomstgroepering

Om te bepalen of iemand autochtoon of allochtoon is, gebruikt het CBS gegevens over zijn geboorteland en dat van zijn ouders. Volgens deze CBS-definitie worden tot allochtonen gerekend allen die in Nederland woonachtig zijn en zelf in het buitenland zijn geboren met tenminste één in het buitenland geboren ouder (eerste generatie allochtonen); en zij die zelf in Nederland zijn geboren met eveneens tenminste één in het buitenland geboren ouder (tweede generatie allochtonen).

In aanvulling op deze standaarddefinitie van allochtonen gebruikt het CBS ook een vaste indeling van allochtonen naar herkomst, de zogenaamde herkomstgroepering. Daarbij worden twee hoofdcategorieën onderscheiden: westerse en niet-westerse allochtonen. Tot de westerse allochtonen behoren personen uit Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Indonesië/voormalig Nederlands Indië, Japan en Oceanië. Tot de niet-westerse allochtonen behoren personen uit onder meer Latijns-Amerika, Afrika, Turkije, Marokko, Suriname en de Nederlandse Antillen.

Woongemeente

Woongemeente geeft aan waar de leerling eind september van 2008 woonde. Een leerling kan in een andere gemeente naar school gaan. Deze variabele is opgesplitst in 3 categorieën: (1) leerlingen woonachtig in de vier grote steden (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht), (2) leerlingen woonachtig in overige gemeenten met meer dan 100.000 inwoners en 3) leerlingen woonachtig in gemeenten met minder dan 100.000 inwoners.

De Eindtoets Basisonderwijs (Citotoets)

De Eindtoets Basisonderwijs (Citotoets) is een onafhankelijk onderzoek naar de vorderingen van leerlingen aan het einde van de basisschool. De specifieke functie van de Eindtoets is het geven van onafhankelijke informatie voor de keuze van een brugklatype. De toets bevat opgaven op het gebied van taal, rekenen-wiskunde, studievaardigheden en wereldoriëntatie. Wereldoriëntatie is een facultatief onderdeel en is daarom niet meegenomen in dit onderzoek.

Achtergrond

Voortijdig schoolverlaten is een hardnekkig maatschappelijk probleem. De problematiek die schuilgaat achter de uitval is divers. Om de aanpak van voortijdig schoolverlaten te ondersteunen is meer inzicht gewenst in de verschillende aspecten die bijdragen aan uitval. Eén van de aspecten betreft de mate van onderwijsachterstand, waarbij in het bijzonder de taalvaardigheid van belang lijkt.

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) heeft het CBS gevraagd om een koppeling te maken tussen gegevens over voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) en de score op de Eindtoets Basisonderwijs (beter bekend als Citotoets). Deze koppeling kan inzicht geven in onderwijsachterstanden van voortijdig schoolverlaters, vooral taalachterstanden.

In deze rapportage wordt de methode beschreven waarmee de koppeling tussen vsv'ers en Citotoets-gegevens is gemaakt. Daarnaast wordt verslag gedaan van een analyse naar de representativiteit van de koppeling. De tabellenset bestaat uit één tabel over de koppeling tussen de bestanden en vier tabellen met Citotoets-scores op de onderdelen taal, rekenen, studievaardigheden en de totale toets naar vsv'ers, leerjaar/onderwijssoort en achtergrondkenmerken.

De afgelopen jaren is al eerder structureel Maatwerk voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) gedaan, waarbij Cito-gegevens aan vsv'ers en niet-vsv'ers zijn gekoppeld. In dit onderzoek zal dit voor een recenter verslagjaar (2008/'09) worden gedaan. Hierbij worden Citogegevens uit de jaren 2003 t/m 2008 gebruikt. In de onderstaande tabel is te zien welke gegevens beschikbaar zijn bij de uitvoering van dit onderzoek.

Tabel 1. Beschikbare gegevens voor koppeling vsv'ers met Citogegevens.

		Schooljaar			
Citojaar (februari)		2005/'06	2006/'07	2007/'08	2008/'09
2003		3e VO	4e VO	5e VO / MBO	6e VO / MBO
2004		2e VO	3e VO	4e VO	5e VO / MBO
2005		1e VO	2e VO	3e VO	4e VO
2006		n.v.t.	1e VO	2e VO	3e VO
2007		n.v.t.	n.v.t.	1e VO	2e VO
2008		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1e VO

Ten opzichte van het vorige schooljaar is de reeks jaren waarvoor Cito-gegevens beschikbaar zijn ten opzichte van het peiljaar steeds langer. Dat betekent dat van steeds meer leerlingen in het vo en zelfs het mbo Cito-gegevens beschikbaar zijn, al is de koppeling voor het mbo aanzienlijk minder goed dan voor het vo. Dit komt doordat veel mbo'ers 19 jaar of ouder zijn. Voor deze leeftijdscategorie zijn veelal geen Citogegevens beschikbaar. Wel is het aantal mbo'ers waarvoor een Citoscore bekend is in het jaar 2009/'10 toegenomen ten opzichte van het jaar 2008/'09.

Methode

Met de introductie van het onderwijsnummer in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs kan per schooljaar het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters worden geteld. Van zowel de voortijdig schoolverlaters als de niet-voortijdig schoolverlaters zijn vanuit de onderwijsnummerbestanden gegevens op persoonsniveau bekend. In dit onderzoek zijn de meest recente gegevens over voortijdig schoolverlaters gebruikt. Dit betreft gegevens over 2008 (overgang schooljaar 2008/'09 naar 2009/'10).

Ook Citotoets-gegevens zijn op persoonsniveau beschikbaar. Om de bestanden met Citotoets-gegevens te koppelen aan het bestand met leerlingen, wordt gebruik gemaakt van een uniek identificatienummer dat wordt toegekend door middel van koppeling met de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). De Citotoets-gegevens die bij het CBS beschikbaar zijn, betreffen de jaren 2003 t/m 2008. Dit houdt in dat het met de huidige gegevens veelal niet mogelijk is om de Citoscores van vooral mbo'ers in kaart te brengen. Dat komt

omdat er geen Citotoets-gegevens voor 2003 beschikbaar zijn. Leerlingen van 19 jaar en ouder hebben normaal gesproken een Citotoets afgelegd voorafgaand aan 2003. Vooral op het mbo zijn de leerlingen vaak 19 jaar of ouder, en dus is er voor deze groep vaak geen Citoscore bekend.

Dubbele Citoscores

In een zeer beperkt aantal gevallen worden er voor een leerling meer dan één Citoscores gevonden. Dit betreft ongeveer 0,3 procent van het totale aantal leerlingen. In die gevallen is ervoor gekozen om de meest logische Citoscore te selecteren, en de overige score(s) verder buiten beschouwing te laten. Dit is gedaan op basis van leeftijd en de opeenvolging van toetsen. In de meeste gevallen (ruim 90 procent) is er sprake van twee Citoscores in opeenvolgende jaren. Wanneer leerlingen twee Citoscores in opeenvolgende jaren hebben, is de meest recente toets genomen, waarbij rekening wordt gehouden met een 'logische' leeftijd: de meest recente toets is afgenomen op een leeftijd van 12 jaar (eerste toets) of 13 jaar (meest recente toets).

In een heel klein aantal gevallen is er sprake van Citotoetsen die niet in opeenvolgende jaren zijn afgenomen, of er zijn meer dan twee Citoscores bekend. Dit kan veroorzaakt worden door een (zeer beperkt) aantal miskoppelingen, omdat de RIN-nummers (BSN) worden bepaald op basis van geboortedatum en naam (de Cito-gegevens worden niet inclusief BSN aangeleverd). Dat kan wat ruis introduceren. In die gevallen is op basis van leeftijd de vermoedelijk juiste score geselecteerd.

Populatie

De populatie voor dit onderzoek bestaat uit alle leerlingen onder 23 jaar in het schooljaar 2008/'09 die zowel eind september 2008, als eind september 2009 staan ingeschreven in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA)). Het betreft leerlingen in het door de overheid bekostigde voortgezet onderwijs (vmbo, havo en vwo) en leerlingen in het mbo. Leerlingen uit het praktijkonderwijs, het voortgezet onderwijs aan speciale scholen, het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), en mbo extraneï worden niet tot de populatie van dit onderzoek gerekend. Het aantal leerlingen bedraagt 1.289.590, waarvan 40.390 vsv'ers (afgerond op tientallen).

Representativiteit koppeling

Beschikbaarheid scores Eindtoets Basisonderwijs

Citotoets-gegevens zijn alleen beschikbaar van leerlingen die de toets maken. Dat geldt niet voor alle leerlingen in het basisonderwijs:

- ongeveer 20 procent van de basisscholen neemt de Citotoets niet af.
- binnen de 80 procent scholen die de Citotoets afneemt, maken niet alle leerlingen de toets. Het gaat om:
 - leerlingen die aan het begin van groep 8 vier jaar of korter in Nederland wonen en de taal nog onvoldoende beheersen om de opgaven te maken.
 - leerlingen die naar verwachting naar het voortgezet speciaal onderwijs of naar het praktijkonderwijs gaan.
 - leerlingen die om andere redenen niet deel nemen aan de toets. Zo zijn de afgelopen jaren bijvoorbeeld mediaberichten verschenen over scholen die zwakke leerlingen niet laten deelnemen aan de Citotoets.

Het Cito heeft van 5 procent van alle basisscholen geen toestemming gekregen om de gegevens van de Citotoets aan het CBS te leveren.

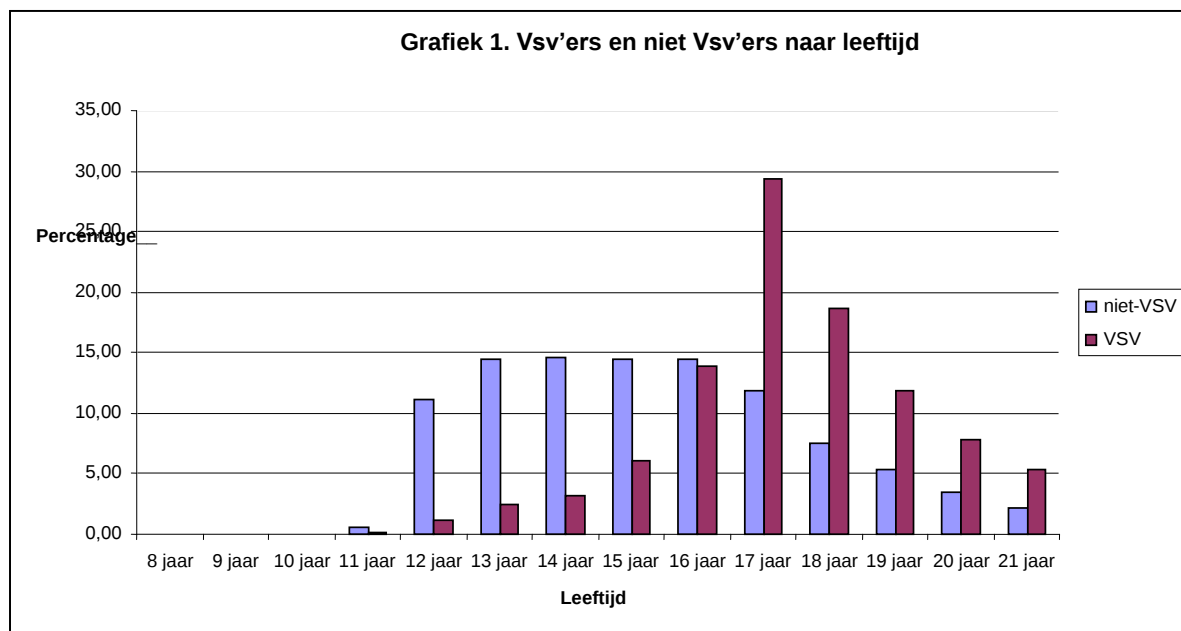
Koppeling bestanden VSV-Eindtoets Basisonderwijs

Van de leerlingen in het vo koppelt 73 procent met een Citoscore. De leerjaren 3, 4, 5 en 6 van havo en vwo hebben het hoogste koppelpercentage (76 procent), gevolgd door de leerjaren 1 + 2 (alle soorten vo) met 74 procent. In leerjaar 3 en 4 van het vmbo koppelen iets minder leerlingen met een Citoscore (69 procent).

Van de leerlingen in het mbo koppelt slechts 32 procent met een Citoscore. Dit lage percentage heeft voor een deel te maken met het feit dat leerlingen in het mbo in veel gevallen 18 jaar of ouder zijn, en dus

logischerwijze een Citotoets in 2002 of eerder hebben gemaakt. Omdat er geen Citogegevens beschikbaar zijn voorafgaand aan 2003, koppelen deze leerlingen niet met Citoscores. Mbo'ers jonger dan 19 jaar koppelen in 68 procent van de gevallen met een Citoscore. Het lage koppelresultaat van de mbo'ers beïnvloedt het totale koppelresultaat: van de hele basispopulatie (vo en mbo) koppelt 61 procent aan ten minste één Citoscore. Van alle leerlingen onder 19 jaar koppelt bijna drie kwart (74 procent) met een Citoscore.

In een klein aantal gevallen (0.3 procent) heeft een leerling meer dan één Citoscore. In die gevallen is voor de meest logische Citoscore gekozen, en blijft de andere score buiten beschouwing (zie toelichting hierboven).

Niet-vsv'ers hebben vaker een Citoscore dan vsv'ers. Van de vsv'ers heeft 39 procent een Citoscore, tegenover 62 procent van de niet-vsv'ers. Dit hangt samen met de leeftijdsverdeling van vsv'ers en niet-vsv'ers (zie grafiek 1). Vsv'ers zijn gemiddeld ouder, en juist voor de oudere groepen is de tijdreeks waarvoor Cito-gegevens beschikbaar zijn nog kort, er zijn immers geen gegevens van voor 2003 beschikbaar. Van alle leerlingen met een Citoscore is 3 procent 18 jaar of ouder, ongeacht of ze vsv'er zijn of niet. Juist de vsv'ers vormen een subpopulatie met een hogere leeftijd dan de niet-vsv'ers. Echter, ook wanneer men kijkt naar leerlingen onder de 18 jaar, ligt het percentage vsv'ers zonder Cito-gegevens wel aanmerkelijk hoger (40 procent) dan het percentage niet-vsv'ers zonder Cito-gegevens (27 procent).

Er is naast de leeftijd nog een aantal verklaringen voor het lagere koppelresultaat van vsv'ers in vergelijking met niet-vsv'ers. Vsv'ers zijn vaker van allochtone afkomst dan niet-vsv'ers, vooral van niet-westerse afkomst. Het betreft vaker eerste generatie allochtonen. Ruim vier procent van alle vsv'ers uit het onderzoek is korter dan 5 jaar in Nederland (reden om de Citotoets niet af te nemen), tegenover bijna 2 procent voor niet-vsv'ers. Tenslotte hebben vsv'ers vaker vertraging opgelopen dan niet-vsv'ers.

Weinig Citogegevens voor mbo'ers

Voorafgaand aan 2003, koppelen deze leerlingen niet met Citoscores. Mbo'ers jonger dan 19 jaar koppelen in 68 procent van de gevallen met een Citoscore. Het lage koppelresultaat van de mbo'ers beïnvloedt het totale koppelresultaat: van de hele basispopulatie (vo en mbo) koppelt 61 procent aan ten minste één Citoscore. Van alle leerlingen onder 19 jaar koppelt bijna drie kwart (74 procent) met een Citoscore.

Koppelresultaat met achtergrondkenmerken

Het koppelresultaat voor meisjes (62 procent) is iets beter dan voor jongens (59 procent). Allochtone leerlingen hebben minder vaak een Citoscore dan autochtone leerlingen, maar het verschil is niet groot. Niet-westerse allochtone leerlingen hebben het minst vaak een Citoscore (55 procent), gevolgd door westerse allochtone leerlingen (59 procent) en autochtone leerlingen (62 procent). Voor eerste generatie allochtonen geldt dat ze aanzienlijk minder vaak (40 procent) een Citoscore hebben dan autochtonen en tweede generatie allochtonen (61 procent). Dit heeft vermoedelijk te maken met het feit dat deze leerlingen vaak korter dan vijf jaar in Nederland zijn. Deze leerlingen hoeven de Citotoets niet te maken. Dit wordt bevestigd door de koppelresultaten naar verblijfsduur: Van de leerlingen die minder dan 5 jaar in Nederland zijn heeft slechts 24 procent een Citoscore. Dat is de helft van het resultaat voor allochtonen die tussen de vijf en tien jaar in Nederland zijn (50 procent).

In de staten 1 t/m 6 zijn respectievelijk de volgende gegevens weergegeven:

- Staat 1: Vsv'ers en niet-vsv'ers (2008/'09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit de periode 2003-2008.
- Staat 2: Vsv'ers en niet-vsv'ers jonger dan 19 jaar (2008/'09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit de periode 2003-2008.
- Staat 3: Vsv'ers en niet-vsv'ers in leerjaar 1 en 2 (2008/'09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit de periode 2003-2008.
- Staat 4: Vsv'ers en niet-vsv'ers in leerjaar 3 en 4 van het vmbo (2008/'09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit de periode 2003-2008.
- Staat 5: Vsv'ers en niet-vsv'ers in leerjaar 3, 4, 5 en 6 van havo en vwo (2008/'09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit de periode 2003-2008.
- Staat 6: Vsv'ers en niet-vsv'ers jonger dan 19 jaar op het mbo (2008/'09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit de periode 2003-2008.

**Staat 1. vsv'ers en niet-vsv'ers (2008/'09) naar achtergrondkenmerken
en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit 2003-2008**

	Geen vsv			vsv		
	Aantal	Categorie	Koppeling	Aantal	Categorie	Koppeling
	%			%		
Geslacht						
Jongens	631480	51	60	24290	60	37
Meisjes	617720	49	63	16090	40	41
Totaal	1249200	100	62	40390	100	39
Herkomstgroepering/generatie						
Autochtoon	984910	79	63	27090	67	42
Allochtoon	264300	21	57	13300	33	32
wv						
Westers allochtoon	75430	29	60	3020	23	35
Niet-westers allochtoon	188870	71	57	10280	77	31
wv						
1e generatie	60270	23	41	4070	31	19
2e generatie	204020	77	62	9230	69	37
Totaal	1249200	100	62	40390	100	39
Leeftijd op 1 sept. 2009						
12 jaar en jonger	7050	1	78	40	0	46
13 en 14 jaar	320170	26	76	1490	4	58
15 en 16 jaar	364220	29	73	3780	9	63
17 en 18 jaar	327720	26	71	17450	43	60
19 t/m 22 jaar	230040	18	8	17630	44	11
Totaal	1249200	100	62	40390	100	39
Woongemeentegrootte						
De vier grote steden	125930	10	64	6710	17	38
Overige gemeenten => 100.000 inwoners	216140	17	59	8420	21	37
Overige gemeenten < 100.000 inwoners	907140	73	62	25250	63	39
Totaal	1249200	100	62	40390	100	39
Verblijfsduur in NL						
Minder dan 5 jaar	19550	2	25	1760	4	12
5 tot 10 jaar	31930	3	51	1660	4	26
10 jaar of meer	40850	3	52	2440	6	30
Niet van toepassing/onbekend	1156880	93	63	34530	85	41
Totaal	1249200	100	62	40390	100	39
LWOO						
Geen lwoo	791790	63	77	7980	20	66
lwoo	97040	8	50	2600	6	41
Niet van toepassing	360380	29	32	29800	74	31
Totaal	1249200	100	62	40390	100	39

Voortijdig schoolverlaters en Citotoets-gegevens 2008

Staat 2. vsv'ers en niet-vsv'ers jonger dan 19 jaar (2008/'09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit 2003-2008

	Geen vsv			vsv		
	Aantal	Categorie	Koppeling	Aantal	Categorie	Koppeling
	%			%		
Geslacht						
Jongens	509060	50	73	13300	58	58
Meisjes	510110	50	74	9460	42	63
Totaal	1019170	100	74	22760	100	60
Herkomstgroepering/generatie						
Autochtoon	812160	80	74	16430	72	62
Allochtoon	207010	20	70	6330	28	55
vv						
Westers allochtoon	61960	30	71	1690	27	55
Niet-westers allochtoon	145050	70	70	4640	73	56
vv						
1e generatie	41300	20	55	1550	25	38
2e generatie	165700	80	74	4780	75	61
Totaal	1019170	100	74	22760	100	60
Leeftijd op 1 sept. 2009						
12 jaar en jonger	7050	1	78	40	0	46
13 en 14 jaar	320170	31	76	1490	7	58
15 en 16 jaar	364220	36	73	3780	17	63
17 en 18 jaar	327720	32	71	17450	77	60
Totaal	1019170	100	74	22760	100	60
Woongemeentegrootte						
De vier grote steden	99900	10	78	3410	15	62
Overige gemeenten => 100.000 inwoners	174710	17	71	4670	21	57
Overige gemeenten < 100.000 inwoners	744570	73	74	14680	64	61
Totaal	1019170	100	74	22760	100	60
Vertraging in vo						
Niet verstraagd	630020	62	77	3570	16	67
1 jaar verstraagd	224870	22	68	4750	21	62
2 jaar of meer verstraagd	20170	2	56	1870	8	51
Niet van toepassing (mbo)	144110	14	68	12580	55	59
Totaal	1019170	100	74	22760	100	60
Verblijfsduur in NL						
Minder dan 5 jaar	14830	1	33	790	3	23
5 tot 10 jaar	24380	2	64	770	3	47
10 jaar of meer	28240	3	70	960	4	57
Niet van toepassing/onbekend	951730	93	75	20240	89	62
Totaal	1019170	100	74	22760	100	60
LWOO						
Geen lwoo	778150	76	77	7610	33	68
lwoo	96910	10	50	2570	11	41
Niet van toepassing	144110	14	68	12580	55	59
Totaal	1019170	100	74	22760	100	60
MBO						
mbo	144110	14	68	12580	55	59

Voortijdig schoolverlaters en Cito-toets-gegevens 2008

Staat 3. vsv'ers en niet-vsv'ers in leerjaar 1 en 2 (2008/09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit 2003-2008

	Geen vsv			vsv		
	Aantal	Categorie	Koppeling	Aantal	Categorie	Koppeling
	%			%		
Geslacht						
Jongens	188290	51	73	1650	63	51
Meisjes	184150	49	75	950	37	55
Totaal	372430	100	74	2590	100	52
Herkomstgroepering/generatie						
Autochtoon	292960	79	75	1620	62	57
Allochtoon	79470	21	71	980	38	46
vv						
Westers allochtoon	23330	29	71	240	25	41
Niet-westers allochtoon	56140	71	71	730	75	47
vv						
1e generatie	15780	20	54	360	37	23
2e generatie	63690	80	75	620	63	59
Totaal	372430	100	74	2590	100	52
Leeftijd op 1 sept. 2009						
12 jaar en jonger	7040	2	78	40	1	46
13 en 14 jaar	314170	84	76	1480	57	58
15 en 16 jaar	50310	14	65	900	35	53
17 en 18 jaar	800	0	7	130	5	11
19 t/m 22 jaar	110	0	0	50	2	2
Totaal	372430	100	74	2590	100	52
Woongemeentegrootte						
De vier grote steden	38160	10	79	420	16	61
Overige gemeenten => 100.000 inwoners	64700	17	72	590	23	42
Overige gemeenten < 100.000 inwoners	269570	72	74	1580	61	54
Totaal	372430	100	74	2590	100	52
Vertraging in vo						
Niet vertraagd	280380	75	77	1140	44	59
1 jaar vertraagd	85670	23	67	1030	40	55
2 jaar of meer vertraagd	6380	2	43	420	16	29
Totaal	372430	100	74	2590	100	52
Verblijfsduur in NL						
Minder dan 5 jaar	7870	2	36	280	11	14
5 tot 10 jaar	10200	3	69	130	5	49
10 jaar of meer	7610	2	73	100	4	53
Niet van toepassing/onbekend	346750	93	75	2090	80	58
Totaal	372430	100	74	2590	100	52
LWOO						
Geen lwoo	321610	86	78	1720	66	62
lwoo	50820	14	51	880	34	34
Totaal	372430	100	74	2590	100	52

Voortijdig schoolverlaters en Cito-toets-gegevens 2008

Staat 4. vsv'ers en niet-vsv'ers in leerjaar 3 en 4 van het vmbo (2008/09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit 2003-2008

	Geen vsv			vsv		
	Aantal	Categorie	Koppeling	Aantal	Categorie	Koppeling
	%			%		
Geslacht						
Jongens	107850	53	68	3250	57	59
Meisjes	97400	47	70	2460	43	63
Totaal	205250	100	69	5710	100	61
Herkomstgroepering/generatie						
Autochtoon	156550	76	70	4090	72	63
Allochtoon	48690	24	67	1620	28	56
vv						
Westers allochtoon	11540	24	66	430	27	55
Niet-westers allochtoon	37150	76	67	1180	73	56
vv						
1e generatie	10230	21	51	450	28	42
2e generatie	38470	79	71	1170	72	61
Totaal	205250	100	69	5710	100	61
Leeftijd op 1 sept. 2009						
12 jaar en jonger	x	x	x	x	x	x
13 en 14 jaar	1040	1	74	10	0	50
15 en 16 jaar	159600	78	71	2240	39	65
17 en 18 jaar	44390	22	63	3400	60	58
19 t/m 22 jaar	220	0	20	70	1	17
Totaal	205250	100	69	5710	100	61
Woongemeentegrootte						
De vier grote steden	21540	10	73	900	16	59
Overige gemeenten => 100.000 inwoners	34810	17	65	1090	19	59
Overige gemeenten < 100.000 inwoners	148890	73	69	3720	65	61
Totaal	205250	100	69	5710	100	61
Vertraging in vo						
Niet vertraagd	122180	60	73	1700	30	69
1 jaar vertraagd	74940	37	64	2800	49	61
2 jaar of meer vertraagd	8140	4	55	1210	21	49
Totaal	205250	100	69	5710	100	61
Verblijfsduur in NL						
Minder dan 5 jaar	2960	1	27	190	3	22
5 tot 10 jaar	5440	3	56	230	4	51
10 jaar of meer	6400	3	65	270	5	56
Niet van toepassing/onbekend	190450	93	70	5020	88	63
Totaal	205250	100	69	5710	100	61
LWOO						
Geen lwoo	159030	77	75	3980	70	68
lwoo	46220	23	49	1730	30	44
Totaal	205250	100	69	5710	100	61

Voortijdig schoolverlaters en Cito-toets-gegevens 2008

Staat 5. vsv'ers en niet-vsv'ers in leerjaar 3, 4, 5 en 6 van havo en vwo (2008/09) naar achtergrondkenmerken en koppelpercentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit 2003-2008

	Geen vsv			vsv		
	Aantal	Categorie	Koppeling	Aantal	Categorie	Koppeling
	%			%		
Geslacht						
Jongens	147820	48	75	1270	56	66
Meisjes	163330	52	76	1010	44	67
Totaal	311150	100	76	2280	100	67
Herkomstgroepering/generatie						
Autochtoon	258480	83	76	1750	77	69
Allochtoon	52670	17	73	530	23	60
vv						
Westers allochtoon	21030	40	72	220	42	59
Niet-westers allochtoon	31640	60	74	310	58	60
vv						
1e generatie	10820	21	62	140	27	39
2e generatie	41850	79	76	380	73	68
Totaal	311150	100	76	2280	100	67
Leeftijd op 1 sept. 2009						
12 jaar en jonger	10	0	60	—	—	—
13 en 14 jaar	4960	2	80	10	0	57
15 en 16 jaar	152860	49	79	530	23	76
17 en 18 jaar	139890	45	77	1460	64	72
19 t/m 22 jaar	13430	4	24	290	13	24
Totaal	311150	100	76	2280	100	67
Woongemeentegrootte						
De vier grote steden	27750	9	80	330	14	68
Overige gemeenten => 100.000 inwoners	54570	18	74	370	16	66
Overige gemeenten < 100.000 inwoners	228830	74	76	1590	70	67
Totaal	311150	100	76	2280	100	67
Vertraging in vo						
Niet vertraagd	227470	73	79	730	32	75
1 jaar vertraagd	71310	23	70	990	43	69
2 jaar of meer vertraagd	12370	4	51	560	24	53
Totaal	311150	100	76	2280	100	67
Verblijfsduur in NL						
Minder dan 5 jaar	2870	1	32	70	3	15
5 tot 10 jaar	6780	2	67	80	4	62
10 jaar of meer	10530	3	71	140	6	67
Niet van toepassing/onbekend	290960	94	77	1990	87	69
Totaal	311150	100	76	2280	100	67

Voortijdig schoolverlaters en Citotoets-gegevens 2008

Staat 6. vsv'ers en niet-vsv'ers jonger dan 19 jaar op het mbo (2008/'09) naar achtergrondkenmerken en koppelpersentages van deze achtergrondkenmerken met Cito-gegevens uit 2003-2008

	Geen vsv			vsv		
	Aantal	Categorie	Koppeling	Aantal	Categorie	Koppeling
	%			%		
Geslacht						
Jongens	73060	51	67	7360	59	57
Meisjes	71050	49	69	5210	41	61
Totaal	144110	100	68	12580	100	59
Herkomstgroepering/generatie						
Autochtoon	113880	79	69	9200	73	60
Allochtoon	30230	21	64	3380	27	56
wv						
Westers allochtoon	7340	24	64	830	25	56
Niet-westers allochtoon	22890	76	64	2550	75	55
wv						
1e generatie	6260	21	45	710	21	39
2e generatie	23970	79	69	2670	79	60
Totaal	144110	100	68	12580	100	59
Leeftijd op 1 sept. 2009						
jonger dan 13 jaar	—	—	—	—	—	—
13 jaar	x	x	x	—	—	—
14 jaar	x	x	x	—	—	—
15 jaar	20	0	47	x	x	x
16 jaar	1440	1	62	110	1	50
17 jaar	55740	39	70	2430	19	57
18 jaar	86910	60	67	10030	80	60
Totaal	144110	100	68	12580	100	59
Woongemeentegrootte						
De vier grote steden	14170	10	69	1840	15	62
Overige gemeenten => 100.000 inwoners	23210	16	64	2680	21	57
Overige gemeenten < 100.000 inwoners	106730	74	69	8060	64	59
Totaal	144110	100	68	12580	100	59
Verblijfsduur in NL						
Minder dan 5 jaar	1670	1	21	330	3	27
5 tot 10 jaar	2700	2	42	350	3	39
10 jaar of meer	4770	3	63	490	4	54
Niet van toepassing/onbekend	134970	94	69	11410	91	61
Totaal	144110	100	68	12580	100	59

Uit de staten 1 t/m 6 is het volgende af te leiden:

1. Niet-vsv'ers hebben vaker een Citoscore dan vsv'ers. Dit geldt voor het totaal, maar ook voor de uitsplitsingen in de verschillende leerjaren. Het verschil bedraagt tussen de 8 en 22 procentpunt in de verschillende leerjaren.
2. Het koppelpcentage is het hoogst voor de niet-vsv'ers in de leerjaren 3, 4, 5 en 6 van havo en vwo (76 procent). Ook voor niet-vsv'ers in leerjaren 1 en 2 van het voortgezet onderwijs zijn meestal Citogegevens bekend (74 procent). Voor niet-vsv'ers in het vmbo liggen de koppelppercentages iets lager dan de scores van niet-vsv'ers in de eerste 2 leerjaren en op havo en vwo. Vooral van de mbo'ers van 19 jaar en ouder zijn weinig Citoscores bekend. Dit is logisch, aangezien de reeks jaren waarvoor Citogegevens bekend zijn, niet verder terug gaat dan 2003.
3. Van meisjes is iets vaker een Citoscore bekend dan voor jongens.
4. Van autochtonen is vaker een Citoscore bekend dan van allochtonen. Vooral van niet-westerse eerstegeneratieallochtonen zijn relatief niet vaak Citoscores bekend. Voor niet-westerse allochtone vsv'ers van de eerste generatie geldt dat in slechts één op de vijf leerlingen een Citoscore bekend is, tegenover twee op de vijf voor niet-vsv'ers.
5. Ook van leerlingen die korter dan vijf jaar in Nederland verblijven is in slechts een kwart van de gevallen (niet-vsv'ers) een Citoscore bekend. Hierbij moet worden aangetekend dat het aantal leerlingen dat minder dan vijf jaar in Nederland is slechts zeer klein is.
6. Naarmate de leeftijd van leerlingen hoger is daalt het koppelpcentage. Voor alle leeftijden onder de 19 jaar ligt het koppelpcentage boven de 70 procent. Maar voor de leerlingen van 19 jaar en ouder (18 procent van de leerlingenpopulatie) is in slechts acht procent een Citoscore bekend. Dit betekent dat de oudere leerlingen het totale koppelresultaat sterk beïnvloeden.
7. Vertraagde leerlingen in het vo hebben minder vaak een Citoscore dan niet vertraagde leerlingen. Dit geldt voor vsv'ers en niet-vsv'ers.

Verschillen tussen vsv'ers en niet-vsv'ers

Uit de staten 1 t/m 6 blijkt verder dat jongens vaker vsv'er zijn dan meisjes. Van de vsv'ers is 60 procent jongen, terwijl van alle leerlingen 51 procent jongens zijn. vsv'ers zijn aanzienlijk ouder dan niet-vsv'ers: meer dan 85 procent van hen is 17 jaar of ouder, terwijl van de niet-vsv'ers minder dan de helft 17 jaar of ouder is. Ook allochtonen zijn iets oververtegenwoordigd bij de vsv'ers. Vsv'ers wonen relatief wat vaker in de grote steden, en hebben daarnaast wat vaker vertraging opgelopen in het voortgezet onderwijs. Onder de vsv'ers zijn ook relatief meer leerlingen die korter dan vijf jaar in Nederland zijn.

In staat 7 staan de koppelppercentages uitgesplitst naar leeftijden voor de verschillende subpopulaties leerlingen naar onderwijssoort. De blauw gearceerde leeftijden zijn de leeftijden van de leerlingen in de betreffende categorie bij het volgen van de reguliere route.

Hieruit blijkt dat voor leerjaar 1 en 2 de koppelppercentages van Citogegevens het hoogst zijn in de categorie 13 en 14 jaar, waarin ook verreweg de meeste leerlingen zich bevinden (reguliere route). Naarmate de leeftijd toeneemt, neemt het koppelpcentage af. Vsv'ers zijn ouder dan niet-vsv'ers: meer dan 40 procent is 15 jaar of ouder, tegen 14 procent voor de niet-vsv'ers. Het koppelresultaat neemt af vanaf 13 jaar en ouder, voor zowel vsv'ers als niet-vsv'ers. Voor alle leeftijden geldt dat het koppelresultaat voor vsv'ers aanzienlijk lager ligt dan voor niet-vsv'ers (18 procentpunt voor de leeftijden 13 en 14 jaar).

Staat 7. Koppelpercentage van het aantal leerlingen met de Citotoets per leeftijdscategorie

	Geen voortijdig schoolverlater		Voortijdig schoolverlater	
	Categorie	Koppeling	Categorie	Koppeling
	%		%	
leerjaar 1-2				
12 jaar of jonger	2	78	1	46
13 jaar	38	77	19	59
14 jaar	47	75	38	57
15 jaar	13	67	28	55
16 jaar en ouder	1	40	14	25
Totaal	100	74	100	52
vmbo 3-4				
14 jaar en jonger	1	74	0	50
15 jaar	30	74	7	67
16 jaar	47	69	32	65
17 jaar	20	64	43	61
18 jaar en ouder	2	55	18	50
Totaal	100	69	100	61
havo 3-5, vwo 3-6				
14 jaar en jonger	2	80	0	57
15 jaar	24	81	7	79
16 jaar	26	78	16	74
17 jaar	27	78	29	73
18 jaar	18	76	35	71
19 jaar en ouder	4	24	13	24
Totaal	100	76	100	67
MBO (excl. extranei)				
15 jaar en jonger	0	56	0	0
16 jaar	0	62	0	50
17 jaar	15	70	8	57
18 jaar	24	67	34	60
19 jaar	23	19	24	24
20 jaar	18	1	16	1
21 jaar	12	0	11	0
22 jaar	7	0	7	0
Totaal	100	32	100	31

Voor de leerlingen in jaar 3 en 4 van het vmbo geldt dat het koppelresultaat afneemt vanaf 15 jaar en ouder, voor zowel vsv'ers als niet-vsv'ers. De meeste leerlingen in deze leerjaren zijn 15 of 16 jaar oud, en deze groep heeft ook het hoogste koppelpercentage. In het vmbo zijn de verschillen tussen vsv'ers en niet-vsv'ers in koppelpercentages vrij klein: vier tot zes procentpunt voor de leeftijden 15 en 16 jaar.

In havo en vwo, in de leerjaren 3, 4, 5 en 6 is bijna 80 procent van de leerlingen 15, 16 of 17 jaar oud, zoals verwacht kan worden op basis van de reguliere route (geen vertraging). De koppelpercentages zijn hoog voor deze groep. Er zijn nauwelijks leerlingen van 19 jaar en ouder (slechts twee procent van deze leerlingen is 19 jaar of ouder), van hen is in ruim drie kwart van de gevallen geen Citoscore bekend. Op basis van hun leeftijd is dit logisch. Bij havo en vwo zijn de verschillen tussen vsv'ers en niet-vsv'ers in koppelpercentages klein, twee tot vijf procentpunt voor de leeftijden 15, 16 en 17 jaar.

In het mbo is tenslotte te zien dat een groot deel van de leerlingen 19 jaar of ouder is (60 procent), wat leidt tot een laag koppelresultaat met Citoscores. Dit geldt voor vsv'ers en niet-vsv'ers.

In alle subcategorieën in staat 7 is te zien dat het koppelresultaat voor niet-vsv'ers hoger ligt dan voor vsv'ers. Dit hangt samen met de verschillende leeftijdsopbouw van de twee groepen. Wanneer de niet-vsv'ers dezelfde leeftijdsopbouw zouden hebben als de vsv'ers zouden de verschillen in koppelpercentages kleiner worden. In de leerjaren 1 en 2 zou bij een gelijke leeftijdsopbouw het verschil dalen van 22 procentpunt naar 16 procentpunt. In de leerjaren 3 en 4 van het vmbo 4 zou bij gelijke leeftijdsopbouw het verschil dalen van 8 procentpunt naar 3 procentpunt. Ook voor de jaren 3 t/m 5-6 van havo en vwo neemt het verschil met ruim de helft af in geval van coorrectie voor het verschil in leeftijd, van 9 procentpunt naar 4 procentpunt. Voor het mbo geldt dat het verschil bij gelijke leeftijdsopbouw een procentpunt groter wordt.